

de Ulykker, der kunde være sket derved, uberegnelige. Det stod mig derfor ogsaa ganske klart allerede om Lørdagen, at dette ikke kunde gaa af, uden at der i det mindste maatte gøres et alvorligt Forsøg paa at redde, hvad reddes kunde. Jeg kaldte da Direktørerne for Hovedbankerne og Nationalbanken sammen til et Møde Søndag Formiddag, idet jeg var klar paa for mit Vedkommende, at jeg ifølge min Stilling maatte tage Ansvaret for at forpligte Statskassen i denne Anledning, for saa vidt saadant skulde vise sig nødvendigt. Heldigvis forløb de Forhandlinger, der bleve førte i Finansministeriet Søndag Formiddag, paa en Maade, som jeg anser for at være meget heldig, og som jeg ogsaa tror har vundet stor Tilslutning. Fra Hovedbankernes Side viste der sig nu Vilighed til at tage en Risiko og et Ansvar med, og jeg mente da, at der her stod saa store Interesser paa Spil ikke blot for den enkelte, men for det hele Samfund, at jeg ikke kunde vise den Pligt til Side, at ogsaa Staten maatte tage Affære.

Saa sluttedes da den Overenskomst, som gik ud paa, at Staten og Bankerne i Forening skulde stille Garanti. Vi paatog os Garantien fuldt ud, saavel for Sparere som for Indlaanere, for dem, der have Penge paa Folio og Konto Kurant og for Bankernes øvrige Kreditorer. Garantien er ligelig delt mellem Staten paa den ene Side og Bankerne paa den anden, saaledes at vi tage hver Halvdelen, dog er Statskassens Forpligtelse begrænset, ud over 10 Mill. kan den ikke række. Det har en dobbelt Betydning, baade saaledes, at Statskassen ikke kan være forpligtet til at stille mere end 10 Mill. paa Benene til den Fond, hvoraf Midlerne skulle hentes til at afværge Krisen i dens videre Forløb, og saaledes, at Statskassens Tab, naar Sagerne en Gang afvikles, heller ikke kan blive mere end 10. Mill.

Det skal indrømmes, at det, der her gøres, er et ganske ekstraordinært Skridt. Der er neppe i vor økonomiske Historie noget Sidestykke dertil, i alt Fald er der i de sidste 100 Aar ikke sket noget saadant. Principielt og teoretisk er det jo rigtigt, at Bankerne drive Spekulation, og Folk, der sætte deres Penge i dem, maa tage deres Risiko. Men i Søndags, da vi stode overfor Begivenhederne, havde vi sikkert alle sammen Følelsen af, at i Dag gjaldt det ikke Principper og Teorier, Virkeligheden havde sit haarde Tag i Struben paa os, det gjaldt om at handle og handle straks og resolut, saa fik man dis-

lutere Principperne en anden Dag. Jeg var da ogsaa ganske klar over, at selv om Staten skulde løbe en virkelig Risiko, selv om der virkelig skulde blive Tale om at udbetale af Statskassen, vare de Penge vel anvendte. Hvis denne Krise havde faaet Lov til at forløbe, tør man gaa ud fra, i alt Fald maatte man have været forberedt paa, at Frygten vilde have bredt sig til endnu videre Kredse, og at ogsaa andre Institutioner vilde være blevne dragne med ind derunder, saavel Sparekasser som Banker, og de Ulykker, der da vilde være skete, vare ganske uberegnelige. Det er af den Slags Ting, der kan lamme det økonomiske Liv i en Række af Aar, svække Tilliden og tilintetgøre ethvert Initiativ, og hvis det skete, var det noget, der vilde blive adskilligt mere kostbart for os end at løbe en begrænset Risiko for at afværge den Ulykke.

Det Skridt, vi have gjort, synes at have haft god Virkning. Allerede i de forløbne Dage er der bragt Ro i Sindene hos Sparerne. Det Run, der var paa Detailhandlerbanken, synes fuldkommen standset, og i øvrigt er der ude omkring i Landet i det hele Ro. Der har ikke været Brug for overdrevent mange af de Penge, der ere stillede til Raadighed, og jeg tror, vi ville komme forholdsvis hurtigt og let over den akute Del af Krisen. Naturligvis er der ikke Ro paa Børsen endnu. Den Del af Publikum, hvis Interesser ligge omkring Aktier, vil endnu i nogen Tid have sine Interesser fangne nede paa Børsen, man vil endnu i nogle Dage der svinge mellem Optimisme og Pessimisme. Men ogsaa der finder man vel snart Ro, og saa ville Sagerne atter komme til at gaa deres vante Gang.

En Bankkrise som denne er i Virkeligheden af en ganske anden Natur end selv en stor Forretningskrise. Det beror for en meget væsentlig Del paa den Sammenblanding af Sparekasse- og Bankvirksomhed, som vi have i saa overordentlig høj Grad herhjemme, og som til Dels er noget ejendommeligt for Danmark. Det er et Forhold, som jeg altid har syntes, havde sin store Betænkelighed. Men dette Forhold fører jo med, at naar en Bank, der tillige er Sparekasse, falder sammen, berøres derved ikke alene de Folk, der for Avancens Skyld, for Spekulationens Skyld have tegnet et Beløb i Aktier i en saadan Bank, og ikke alene de, der i Tillid til Forretningen have givet den Kredit, men ogsaa alle de mange og i Regelen Tusinder af Smaasparere, der ikke have kendt